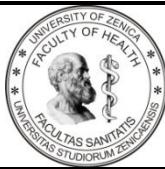

UNIVERZITET U ZENICI
ZDRAVSTVENI FAKULTET

Nastavni program predmeta: SOCIJALNA MEDICINA, ORGANIZACIJA I EKONOMIKA ZDRAVSTVA

Semestar	Status	Broj časova sedmično		ECTS bodovi	Šifra
		Predavanja	Vježbe		
V	Obavezan	3	2	6	05K28-008

ECTS po aktivnostima

Predavanja	Vježbe	Seminarski rad	Kolokvij	Pismeni ispit	Usmeni ispit
1,5	1	0,6		1	1

Nastavnik: Suad Sivić
E-mail: suadsivic@gmail.com

Saradnik: Fadil Šabović
E-mail:

Predmeti koji su preduvjet za polaganje	Nema
--	------

Cilj predmeta	Cilj nastave iz Socijalne medicine je uvesti studente na početku studija u osovine pojmove s kojima će se sretati tokom studija: zdravlje i bolest, odrednice zdravlja, socijane i ekonomske faktore koji utiču na zdravlje, socijalno-medicinska dijagnostika, potrebe i zahtjevi za zdravstvenom zaštitom, socijalnu patologiju, mjere zdravstvene zaštite, unapređenje zdravlja kroz prevenciju bolesti i promociju zdravlja, zdravstvene sisteme, zdravstvenu ekonomiku i planiranje i programiranje u zdravstvu, upravljanje zdravstvenim sistemima, te pravne i etičke norme u zdravstvu.
----------------------	---

Kompetencije koje će student razviti	<p><i>Vještine koje student treba znati praktično izvesti:</i> Prepoznavanje bioloških, demografskih, socioekonomskih i okolinskih faktora koji utiču na zdravlje; pronalaženje izvora adekvatnih podataka; ispitivanje zdravstvenih stilova života; ispitivanje kvaliteta života; primjena metoda zdravstvenog odgoja; određivanje biološkog tipa stanovništva. <i>Vještine koje student treba poznavati:</i> Razumjevanje strukture i organizacije zdravstvenih sistema te njihove međuvisnosti; sagledavanje problematike nezdravog načina života; razumjevanje i prihvatanje pravnih i etičkih normi u zdravstvu; ocjena demografskog stanja stanovništva i savremene BiH porodice; korištenje indikatora, normi i standarda u programiranju i planiranju zdravstvene zaštite; direktne i indirektne troškove zdravlja i bolesti; korištenje metoda i sredstava zdravstvenog odgoja. <i>Nakon odslušane nastave student bi trebao usvojiti sljedeće stavove:</i> 1.Najvažniji zadatak zdravstvenog radnika je održavanje i unapređenje zdravlja pojedinca i zajednice; zdravlje pojedinca i kolektiva je u većoj mjeri ovisno od društveno-ekonomskih faktora koji nisu u sastavu zdravstvenog sistema; zdravlje porodice je odraz zdravlja njenih članova; zdravlje je ekonomska kategorija; zdravlje je društvena kategorija; dobro organiziran zdravstveni sistem je jedan od preduslova dobre zdravstvene zaštite u zemlji</p>
---	--

Program predavanja:

P1	Historijski razvoj, pojam i djelokrug socijalne medicine i javnog zdravstva. Historijski razvoj i značenje pojma javno zdravstvo. Interakcija društva, okoline i pojedinca u definiranju i rješavanju zdravstvenih problema pojedinca i društva.
P2	Pojam zdravlja i bolesti, okolina i zdravlje. Definiranje zdravlja i bolesti, kritika definicija i zahtjevi za određivanja granica između zdravlja i bolesti. Determinante zdravlja i „fenomen ledenog brijege“.

P3	Socijalno-medicinska dijagnostika - subjektivna i objektivna procjena zdravlja i zdravstvenog stanja stanovništva, instrumenti i metode mjerjenja, zdravstveni indikatori, indeksi i stope, izvori podataka.
P4	Socijalna patologija, socijalno medicinske karakteristike masovnih nezaraznih bolesti, okolinski faktori i socijalne bolesti, ekonomski faktori i socijalne bolesti, društveni faktori i socijalne bolesti, najvažnije socijalne bolesti.
P5	Zdravstvena zaštita porodice i osjetljivih populacijskih grupa, karakteristike i bolesti populacijskih skupina, karakteristične preventivne mjere i mogućnosti društvenog djelovanja. Uloga porodice u zdravstvenoj zaštiti članova.
P6	Mjere zdravstvene zaštite, zdravstveni odgoj, promocija zdravlja i prevencija bolesti. Unapređenje i očuvanje zdravlja, sprečavanje i suzbijanje bolesti, rano otkrivanje bolesti liječenje i rehabilitacija. Mjere na nivou lokalne i šire društvene zajednice, mjere na nivou politike.
P7	Primarna zdravstvena zaštita zasnovana na konceptu porodične medicine, organizacija primarne zdravstvene zaštite, reforma PZZ i prednosti uvođenja porodične medicine, primarna zdravstvena zaštita u različitim sistemima zdravstvene zaštite.
P8	Zdravstveni sistemi, definicije i elementi; mreža zdravstvenih ustanova i zdravstveni radnici, politika i zdravstveni sistemi, zdravstveni sistemi prema načinu finansiranja, upravljanje zdravstvenim sistemima, zdravstveni sistem u BiH.
P9	Potrebe i zahtjevi stanovništva za zdravstvenom zaštitom, standardi i normativi. Karakteristike stanovništva i zdravstvene potrebe, iskazane i realne zdravstvene potrebe, izvedene zdravstvene potrebe, procjena i regulacija zdravstvenih potreba.
P10	Planiranje i programiranje u zdravstvu; zdravstvena ekonomika. Elementi potrebni za planiranje i programiranje u zdravstvenoj zaštiti, nivoi planiranja, etape u procesu planiranja, društveni sistem i planiranje, ograničenja u planiranju.
P11	Organizacija i upravljanje u zdravstvenim ustanovama. Nivoi zdravstvene zaštite, zdravstvene ustanove, zdravstveni resursi. Upravljanje zdravstvenim resursima, procesni model upravljanja.
P12	Zdravstvena statistika, klasifikacije u zdravstvu, informacioni sistemi. Zdravstveni informacijski sistemi, izvori i protok podataka, obrada podataka, statističke metode i klasifikacijski sistemi u zdravstvu.
P13	Zdravstvene tehnologije, sigurnost i kvalitet u zdravstvenoj zaštiti. Definicije, osnovi procjene zdravstvenih tehnologija, transfer idomet zdravstvenih tehnologija. Sigurna upotreba zdravstvenih tehnologija, medicinske greške i prevencija medicinskih greški. Kvalitet, indikatori kvaliteta i procjena kvaliteta u zdravstvu.
P14	Medicinska etika i deontologija, zakoni u zdravstvu u FBiH. Istoriski razvoj moralnih i etičkih normi u zdravstvu. Prava pacijenta, zdravstvenih radnika i društva u zdravstvenim odnosima.
P15	Međunarodne organizacije koje se bave zdravljem. Svjetska zdravstvena organizacija, svjetska banka, UNICEF, UNHCR, crveni krst...svjetske baze podataka o zdravstvenim sistemima.

V1	Metode istraživanja u socijalnoj medicini - Uvod u praktičnu nastavu, upoznavanje sa metodama rada u oblasti socijalne medicine.
V2	Znanje, stav i praksa pojedinca u vezi sa vlastitim zdravljem - Zdravstveno ponašanje (anketiranje zdravih pojedinaca u odnosu na rizično zdravstveno ponašanje).
V3	Socijalno-medicinski indikatori – prikupljanje, proračuni i analize
V4	Kvalitet života oboljelih, instrumenti za mjerjenje kvalitata i prezentacija upitnika za mjerjenje.
V5	Jednakost i pravičnost u sistemu zdravstva, zdravstveno osiguranje, prava pacijenta
V6	Zdravstveno ponašanje (anketiranje zdravih pojedinaca u odnosu na rizično zdravstveno ponašanje)
V7	Socijalni marketing na primjeru rješavanja vodećih zdravstvenih problema (pušenje, konzumiranje alkohola, jodirana so i sl.)

V8	Program ranog otkrivanja masovnih hroničnih bolesti, skrininzi, ankete, nivoi preventivnog djelovanja
V9	Utjecaj mehanizama plaćanja zdravstvenih djelatnika na kontrolu troškova, kvalitet usluge i administraciju. Metodologija za izračunavanje glavarine i godišnjeg prihoda tima obiteljske medicine po osnovu glavarine.
V10	Zdravstvena promocija, zdravstveni odgoj i izrada jednog zdravstveno odgojnog sredstva.
V11	Mjesečni izvještaji iz prakse obiteljske medicine, analiza podataka i kritički osvrt na podatke.
V12	Porodica i zdravlje, anketiranje dviju porodica po socijalnomedicinskim obilježjima i analiza dobijenih rezultata
V13	Socijalno medicinska dijagnostika zajednice na primjeru jedne općine (demografski , vitalni i indikatori zdravstvenog sistema)
V14	Shema organizacije zdravstvene zaštite prema nivoima zaštite, mreža zdravstvenih ustanova na području jedne općine
V15	Rasprava o Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju Federacije BiH sa prikazom interesantnih slučajeva.

Način izvođenja nastave	Predavanja Praktična nastava	Način ocjenjivanja studenata	-ocjena aktivnosti na praktičnoj nastavi -dva parcijalna ispita i završni ispit koncipirani u kombinaciji testa sa jednim ponuđenim ispravnim odgovorom i 2 eseja po svakoj parcijali.
--------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------	---

Literatura

Obavezna	Hrabač,B.: Socijalna medicina. Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Mostaru, 235 str., 2010.
Dodatna	Mašić I, Toromanović S, Smajkić A. Socijalna medicina sa osnovama zdravstvene njege u zajednici i polivalentnoj patronaži. Avicena; Sarajevo 2009. Arif Smajkić. Socijalna medicina sa organizacijom zdravstva. IP „Svetlost“ Sarajevo 1998. godine. Radomir Gerić. Socijalna medicina. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd 1961. godine.

Obaveze studenata: Prisustvo predavanjima i vježbama